

викладі, аналізі й тих висновках, до яких прийшов дослідник. Вперше у всій повноті представлено процес юридичного оформлення і зміст нормативно-правової бази функціонування національної вищої школи; ґрунтовно проаналізований стан кадрового забезпечення і студентського контингенту, матеріально-технічної і навчально-лабораторної бази і бібліотечних фондів держуніверситетів; висвітлена організація навчально-виховного процесу, забезпечення його україномовними підручниками і посібниками, наукове життя, а також науково-видавнича діяльність викладачів і студентів; з'ясовано негативний вплив економічної кризи на становище усіх категорій працюючих і студентської молоді та заходи різних структур (держава, земство, міське самоврядування) із їх соціального захисту; роз-

крита участь професорсько-викладацьких кадрів і студентства в державно-політичному житті і збройному захисті, церковному відродженні країни; глибоко висвітлена лекційна, публіцистична і громадська діяльність працівників і студентської молоді університетів.

Варто відзначити практичне значення отриманих результатів. На нашу думку, вони полягають в тому що: по-перше, можуть бути корисними при розв'язанні конкретних теоретичних і практичних проблем, пов'язаних з реформуванням сучасної університетської освіти в Україні, по-друге, використані при написанні узагальнюючих праць, спеціалізованих досліджень та науково-популярних робіт з історії Української революції 1917-1921 рр., історії вітчизняної культури, історії освіти і педагогіки.

Олег Бажан (м. Київ)

УКРАЇНЦІ ТА РУМУНИ: БАГАТОЛІТНІЙ ДОСВІД ЖИТТЯ ПОРУЧ

Рец. на кн.: Рендюк Т.Г. Українці в Румунії та румуни в Україні: проблеми минулого та сучасне становище. – К., 2011. – 293 с.

Румунія посідає важливе місце у системі зовнішньополітичних інтересів України, що обумовлено низкою чинників геополітичного, економічного та культурно-гуманітарного характеру. Насамперед, слід зазначити, що сучасні тенденції політико-економічного та культурно-цивілізаційного розвитку європейського континенту характеризуються процесами інтеграції та глобалізації, що набирають масштабного розповсюдження. У цій ситуації актуальним стає питання інтенсифікації, підвищення ефективності та розширення сфери партнерської взаємодії між державами, особливо між країнами сусідами. Необхідною умовою успішного виконання таких завдань є гармонійний розвиток взаємовідносин між ними, що у значній мірі залежить від існування максимальної ступені довіри між ними. У цьому сенсі великий інтерес викликають відносини між двома країнами Центрально-Східної Європи – Україною, яка лише прагне стати членом Європейського Союзу, та Румунії, що вже реалізувала свої євроінтеграційні інтереси 1 січня 2007 р.

Важливість вивчення цього питання підтверджується і тим, що Україна й Румунія, об'єднуючи разом майже 72 млн. жителів, відіграють зрос-

таючу роль у збереженні миру та стабільності в Європі, стаючи гарантами безпеки особливо у її східній частині та у Чорноморському регіоні. Крім того, вагомою підставою для дослідження ролі і місця українців в Румунії та румунів в Україні в становленні та розвитку українськорумунських відносин є наявність спільного історичного минулого, присутність у прикордонних регіонах обох держав чисельних меншин, які духовно пов'язані з історичною Батьківщиною, багатогранний досвід взаємодії між двома державами у політичній, економічній та культурно-гуманітарній сферах тощо.

При всьому тому, що вивченню різних аспектів українсько-румунських відносин присвячено низка досліджень як вітчизняних, так і зарубіжних вчених, унікальність та оригінальність роботи Теофіла Рендюка полягає у тому, що він вперше дослідив новий та комплексний напрям, пов'язаний з історією та етапами формування української громади в Румунії, її становищем під час міжвоєнної королівської влади у цій країні, військово-фашистської диктатури часів Другої світової війни, народно-демократичного, соціалістичного та перехідного етапів розвитку Румунії.

Актуальність теми безпосередньо пов'язана із національними інтересами України у відносинах з Румунією у вельми делікатній сфері та з одного з найбільш складних проблемних питань двостороннього співробітництва – забезпечення та захисту прав національних меншин – української в Румунії та румунської в Україні. Представлене дослідження має важливе значення для розвитку історичної науки, зокрема регіоналістики, оскільки комплексне висвітлення ролі та місця етнічних українців в Румунії та, відповідно, румунів в Україні у широкому спектрі сучасних двосторонніх відносин і з особливим акцентом на регіональний аспект – Буковини, Мараморощини, Задунав'я, Бессарабії – до цього часу не було предметом спеціального історичного дослідження та залишається маловідомим напрямом для української історіографії. За таких обставин етнополітичний аспект в українсько-румунських взаємостосунках набуває особливої ваги. Стала тенденція до пошуку конструктивного компромісу у вирішенні зазначеного проблемного питання між Україною та Румунією залишається актуальним завданням української дипломатії та науки. Тому належне дослідження ролі та місця відповідних національних меншин у врегулюванні міждержавних стосунків, пошук ефективних методів вирішення існуючих гострих етнополітичних проблем у цих відносинах посідає окреме місце в історичній науці та має системний характер.

У зв'язку з цим стає зрозумілою важливість даного дослідження, яке присвячене виявленню основних тенденцій розвитку сучасних українсько-румунських відносин в етнополітичній сфері та їх врахуванню у подальших стосунках України з Румунією.

Сформульовані в монографії мета, наукові завдання роботи, об'єкт і предмет досліджен-

ня, хронологічні рамки та структура роботи визначені чітко, є аргументованими та логічними. Оригінальною та самодостатньою є джерельна база дослідження. Особливо важливим є використання автором широкого кола вітчизняних та румунських архівних матеріалів, іноземних джерел та спеціалізованих праць зарубіжних авторів. Тривала робота в Румунії надала можливість авторові виявити та використати унікальні матеріали з архівних фондів Румунії. Для обґрунтування положень про форсовану політику румунізації українців Північної Буковини у міжвоєнний період автором використано відповідні матеріали, які зберігаються у фондах Державного архіву Чернівецької області, а також опубліковані збірники документів з цього питання. В роботі використані документи з фондів Центрального державного архіву вищих органів влади та управління (ЦДАВО) та Центрального державного архіву громадських організацій (ЦДАГО) України, а також надруковані протягом 1998–2004 рр. в Румунії окремі документи з восьми-томного збірника «Стенограми засідань Ради Міністрів. Урядування Іона Антонеску».

З іншого боку, в монографії широко використано авторський матеріал, зібраний під час періодичного перебування Рендюка Т.Г. у коротко- та довготермінових відрядженнях у Румунії, де він мав можливість зустрічатися з представниками вищого керівництва країни, впливовими політичними і релігійними діячами, лідерами української громади тощо. Використання такого матеріалу надає дослідженню оригінальності, новизни та актуальності.

Дослідження є самостійним і достатньою мірою розкриває всі аспекти включених до змісту розділів. Воно робить предметний внесок у висвітленні новітньої історії взаємовідносин України з Румунією.

